

זכויות תלמידים עולים יוצאי אתיופיה

הלה למען החינוך

מיהו תלמיד עולה?

- הגדרת תלמיד עולה משתנה לצרכים שונים: לצורך סל קליטה, לצורך הקצאת שעות עולה ולצורך זכאות לתנאים שונים בבחינות הבגרות.

הנחיות לבית הספר

- **קליטה בבית הספר:** שיחת הכרות עם התלמיד והוריו, סיור בבית הספר והצגת מתקני הלימוד.
- **צוות בית הספר** מכין לכל תלמיד עולה **תכנית לימודים אישית**, כולל תכנית לשיעורי עזר ומקיים מעקב אחר התקדמות התלמיד.
- **בית הספר** משבץ תלמידים **לאולפן או כיתת קלט**.
- **תכנית הלימודים** וחזות בית הספר צריכה לשקף את הרכב התלמידים. כלומר- **לשלב תכנים של תרבות יהדות אתיופיה**.
- **עידוד התלמידים** העולים לשמר את שפת אמם ותרבותם.
- **הכשרת צוות בית הספר** בנושא קליטה.

הנחיות לבית הספר

- **ליווי אישי** של קליטת תלמידים עולים: בכל בי"ס יהיה רכז עולים, יועץ ומגשר. בית הספר יצמיד איש קשר לכל תלמיד עולה, רצוי דובר שפתו. כן המחנך יצמיד לכל תלמיד עולה תלמיד ותיק מלווה.
- הצוות החינוכי **מכין את תלמידי הכיתה** לקראת הגעתם של תלמידים עולים.
- הפעלת תכניות **לשילוב חברתי** של תלמידים עולים (שיתופם בועדות בית ספר, בפעילות חברתית, קיום תכניות להכרת תרבות העולים).
- בית הספר **משתף את משפחות העולים** באירועים ותכנונם.

הנחיות לבית הספר

- בית הספר מתרגם מסמכים לשפת העולים (תקנון, מערכת שעות) ומוודא שהורי התלמידים מקבלים אותם.
- בית הספר מקיים פגישות קבועות עם התלמיד, חלק בלווית הוריו.
- בית הספר בוחן את התלמידים במבחנים מותאמים, במקצועות בהם אין מבחנים מותאמים מקבלים תלמידים עולים תוספת זמן.
- בית הספר מקיים הכשרה מיוחדת לעולים בתחומים: מורשת יהדות, חגי ישראל, תרבות ישראלית, דמוקרטיה

תלמיד עולה- זכאות לשעות תגבור שבועיות (שעות עולה)

שעות עולה נועדו לשיפור השפה ולהשלמת פערים לימודיים בכל המקצועות.

- ביסודי- מי שעלה אחרי ה-1.7.2006 זכאי ל-1.75 ש"ש
- בחטיבה- מי שעלה אחרי ה-1.7.2001 זכאי ל-1.75 ש"ש.
- בתיכון- מי שעלה אחרי 1.7.1993 זכאי ל-1.75 ש"ש, וכן עוד 1.25 ש"ש למי שנבחן ב-3 בחינות בגרות לפחות.

תכניות ייחודיות לתלמידים עולים בחט"ב

- **שע"ל** - תכנית לשיפור השפה בהתאם למקצועות הלימוד, מתקיימת בקבוצות של 5 תלמידים ומעלה, מיועדת לתלמידים שנולדו באתיופיה **ולא זכאים לשעות עולה**.
- **עוגן** - תכנית למניעת נשירה לתלמידים שלא נולדו בישראל, 3 שעות שבועיות לקבוצות של כ-15 תלמידים.
- **טיפול רגשי** - בחטיבות בהן ריכוז של תלמידים עולים מתווספות ליועצת 2 שעות שבועיות לעבודה ייחודית עם תלמידים עולים.

תכניות ייחודיות

- הפרויקט הלאומי
- פאקט
- סוכנות
- משרד הקליטה

סל קליטה (תשע"ב)

- סל קליטה הוא תקציב שמקבל בית הספר המיועד לתלמידים עולים לצורך: רכישת ציוד לימודי, ספרי לימוד, מימון סל תרבות, טיולים ותשלומי הורים אחרים.
- רשימת התלמידים הזכאים נמצאת בידי רכזי קליטת עולים במחוזו משרד החינוך.
- עבור תלמידים שעלו בתאריכים 1.1.99 - 31.12.08 400 ₪
- עבור תלמידים שעלו בתאריכים 1.1.09 – 31.8.11 800 ₪.

זכויות תלמידים עולים בבחינות הבגרות

- תלמיד "עולה חדש" - תלמיד שעלה מאתיופיה והחל את לימודיו בישראל בכיתה ט'
- תלמיד "עולה ותיק" - תלמיד שהחל את לימודיו בישראל לפני כיתה ט'.

עולה ותיק- בחינות בגרות

- יכול בחור את שפת אמו כשפה זרה ראשונה ולא להיבחן באנגלית
- רשאי להשתמש במילון עברית-אמהרית בבחינות בשפות זרות למעט במקצוע הלשון
- זכאי להארכת זמן של 15 דקות לכל שעת בחינה בבחינות בכל המקצועות
- חלק מהתלמידים זכאים ל"שאלון מותאם לעולה"
- בתנ"ך יש אפשרות להשתמש בתנ"ך מתורגם
- במדעי המחשב, פיזיקה, כימיה ואלקטרוניקה- זכאי להקראת שאלון הבחינה

עולה ותיק- בחינות בגרות

- ישנן הקלות בחישוב הציון: במקצועות תנ"ך, ספרות, הסטוריה, לשון ואזרחות, כאשר התלמיד נבחן בעברית הוא זכאי לתוספת 10 נקודות. אם נבחן בשאלון לעולה- אין תוספת ניקוד.
- בכל המקצועות הנ"ל כאשר נבחנים בהם במתכונת מוגברת (כמקצוע בחירה) יש זכאות לתוספת 10 נקודות לשאלון.

עולה חדש- בחינות בגרות

- יכול לבחור את שפת האם כשפה זרה ולהיבחן בה בהיקף של 3-5 יחידות. אם נבחן באנגלית מותר שימוש במילון אנגלית-שפת אם.
- רשאי להשתמש במילון עברית-שפת אם בשפות זרות למעט בלשון.
- זכאי לתוספת זמן של 15 דקות לכל שעת בחינה בכל המקצועות או להיבחן בשאלון מותאם לעולה.
- בתנ"ך יש אפשרות להשתמש בתנ"ך מתורגם
- במדעי המחשב, פיזיקה, כימיה ואלקטרוניקה- זכאי להקראת שאלון הבחינה

עולה חדש- בחינות בגרות

- תוספת ניקוד: 10 נקודות באנגלית, מתמטיקה.
- בבחינות החובה בתנ"ך, ספרות, היסטוריה ואזרחות- תוספת של 5 נקודות עם שאלון לעולה, תוספת של 15 נקודות לשאלון רגיל.
- במקצועות בחירה ריאליים (מחשב, פיזיקה וכד'- תוספת 10 נקודות לשאלון רגיל או מתורגם
- במקצועות בחירה רבי מלל (עברית, ספרות, הסטוריה, לשון וכד') ניתן להיבחן בעל פה ללא תוספת ניקוד, או לקבל תוספת 15 נקודות בהיבחנות בכתב.